

Innehåll

Förord

- Hela Europa på Livrustkammaren *Agneta Lundström* 9
Riddarlek och tornerspel – en utmaning – och en utställning *Lena Rangström* 11

Presentation av de europeiska rustkammare som deltar i utställningen:

- Hofjagd- und Rüstkammer i Kunsthistorisches Museum i Wien *Christian Beaufort-Spontin* 13
Royal Armouries i London *Christopher Gravett* 15
Real Armería i Madrid *José-A. Godoy* 17
Musée de l'Armée i Paris *Jean-Pierre Reverseau* 19
Rustkammaren i Historisches Museum i Dresden *Dieter Schaal* 20
Tøjhusmuseet i Köpenhamn *Kay S. Nielsen* 21
De Danske Kongers Kronologiske Samling på Rosenborg *Jørgen Hein* 22
Livrustkammaren i Stockholm *Lena Rangström* 23

Inledning

- Den evige Riddaren *Kurt Johannesson* 25
Om torneringar *Vesey Norman* 28
Harnesket som lyxens spegel *Christian Beaufort-Spontin* 36

Katalog

- Sankt Göran *Jan Svanberg* 40
Två ridderliga ideal – en förebild – en inspiratör
Gottfrid av Bouillon *Lena Rangström* 44
Kung René av Anjou *Nils Drejholt* 44
Utmaningen *Christopher Gravett* 47
Härolder och heraldik *Nils Drejholt* 50
Sköna jungfrur och ädla fruar *Lena Rangström* 57

Kejsar Maximilian I – den siste riddaren *Alfred Auer* 62

Tornerandets olika former, utrustning och teknik

Tornerspelens utveckling *Christopher Gravett* 69

Torneringen på Gyllenduksfältet 1520 – The Field of Cloth of Gold *Karen Watts* 92

De sachsiska kurfurstarnas torneringar under 1500-talet *Jutta Bäuml* 96

Riddarnas stridsteknik *Sydney Anglo* 99

Hästens utrustning *Lena Rangström* 101

Barnrustningar *José-A. Godoy* 105

Den antika rustningens

pånyttfödelse under Renässansen *Matthias Pfaffenbichler* 109

Kostymharnesk och maskvisir *Matthias Pfaffenbichler* 124

Ärkeherzog Ferdinand av Tyrolen *Elisabeth Scheicher* 127

Sir Henry Lees Greenwichrustning *Nils Drejholt, Karen Watts* 137

”Rännande och stäckande” under den äldre Vasatiden *Lena Rangström* 140

Gustav II Adolfs och Kristina-tidens upptåg *Lena Rangström* 144

Carl Gustaf Wrangels bevarade karusellsrekvista *Lena Rangström* 159

Riddarlekar i Danmark

Danska karusellspel *Kay S. Nielsen* 164

Ryttarkungen *Jørgen Hein* 177

Ridning och riddarakademier *Arne Losman* 181

Karusellen i Paris 1662 *Jean-Pierre Reverseau* 190

Certamen Equestre – Karl XI:s karusell 1672 *Lena Rangström* 197

Dresden-karusellen 1709 *Dieter Schal* 210

Damkaruseller *Lena Rangström* 214

Karusellen i Berlin 1750 *Lena Rangström* 217

De gustavianska riddarspelen

Gustav III – den allra siste riddaren *Lena Rangström* 221

Torner- och riddarspelen: Ekolsund 1776,

Adolf Fredriks torg 1777 och Drottningholm 1781 *Lena Rangström* 222

Riddarnas utrustning *Lena Rangström* 228

Gustav III:s totalteater –

karuselldivertissementer och riddarlekar *Ture Rangström* 244

Frimureri och riddarspel *Tom Bergroth* 260

Gustav IV Adolfs torner- och riddarspel

på Drottningholm 1799 och 1800 *Lena Rangström* 263

Epilog

Torneringen i Eglinton 1839 *Karen Watts* 267

Stockholm 1894, Bryssel 1905, Dresden 1936 *Lena Rangström* 271

Illustrerad ordlista 273

Författare 276

Långivare och enskilda personer som gjort utställningen möjlig 276

Bildkällor 279

English Catalogue 281